

Mededeling

Thinopyrum obtusiflorum (DC.) Banfi, een nieuwe grassoort voor Nederland

Paul Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf.

Tijdens een wandeling over de natuurbegraafplaats Eygelshof in Eygelshoven op 2 juli 2022 vielen de auteur meteen de meer dan één meter hoge bloeistengels op van een in pollen groeiend gras, dat verspreid over het hele terrein te vinden was [figuur 1].

Kenmerken

Het betrof een aargras met vaak meer dan 35 cm lange, onvertakte aren [figuur 2] waarvan de 11–24 ongesteelde meerbloemige aartjes met de platte kant tegen de aarstengel gedrukt zaten [figuur 3].

De afmetingen van de planten verschilden sterk. Op het vlakke, hoogste deel van de begraafplaats waren de bloeistengels tot 155 cm lang. De pollen die langs een enkele meters lager gelegen pad groeiden hadden bloeistengels met een lengte tot 231 cm. Een opvallende grassoort dus. De

bladeren zijn gevouwen, opvallend generfd, hebben haren op de nerven en staan stijf rechtop. Op de overgang van de vrijstaande bladschijf naar het stengelomvattende deel zitten twee kleine oortjes [figuur 4].

Determinatieproblemen

Noch met de Heukels' Flora van Nederland (DUISTERMAAT, 2020), noch met de oudere Duitse Pflanzensoziologische Exkursionsflora van Oberdorfer (OBERDORFER, 1979) kon het gras op naam worden gebracht. Uitkomst bracht hier Naturalis in Leiden, waar een gedroogd exemplaar naartoe was gestuurd. Lenie Duistermaat berichtte dat de juiste naam van het gras *Thinopyrum obtusiflorum* is. Dit is een soort waar wetenschappers duidelijk moeite mee hebben gehad, getuige het feit dat het gras in de literatuur onder

19 verschillende namen wordt vermeld (<https://www.worldplants.de>). Pas in 2018 kreeg het gras de nu erkende wetenschappelijke naam *Thinopyrum obtusiflorum* (DC.) Banfi. (DC. staat voor Augustin Pyramus de Candolle (1778–1841), een Zwitserse botanicus die veel over planten heeft gepubliceerd).

Verspreiding

De oorspronkelijke verspreiding van *Thinopyrum obtusiflorum* is de Balkan tot en met Italië. De soort breidt zich langzaam uit naar West- en Zuid-Europa en komt in Duitsland op steeds meer plaatsen voor [figuur 5].

Herkomst

Hoe is *Thinopyrum obtusiflorum* op de natuurbegraafplaats in Eygelshoven terecht gekomen? De begraafplaats is gevestigd op een voormalige

FIGUUR 1
Thinopyrum obtusiflorum (foto: Paul Spreuwenberg).

FIGUUR 2
Deel aar van *Thinopyrum obtusiflorum* (foto: Leo Michels, Wikipedia).

FIGUUR 3
Aartjes van *Thinopyrum obtusiflorum* met platte kant tegen aarstengel (foto: Paul Spreuwenberg).

FIGUUR 4
Oortjes op de overgang van de vrijstaande bladschijf naar het stengelomvattende deel van *Thinopyrum obtusifolium* (foto: iNaturalist).

bruinkoolgroeve die sinds de zeventiger jaren niet meer als zodanig in gebruik was en die daarna is opgevuld. Tijdens de inrichting van de begraafplaats is deze afgedekt met een laag zand. De medewerkers van de begraafplaats

FIGUUR 5
Verspreiding van *Thinopyrum obtusiflorum* in Europa. Groen: het oorspronkelijk verspreidingsgebied, bruin: recente uitbreidingen (World Flora Online juni 22, 2024).

konden niet aangeven waar dit dekzand vandaan was gekomen. Waarschijnlijk is het zand betrokken uit een groeve in het nabij gelegen Duitsland en bevond zich daarin het zaad van *Thinopyrum obtusiflorum*.

Literatuur

- DUISTERMAAT, L., 2020. Heukels' flora van Nederland. Noordhoff Uitgeverij, Groningen.
- OBERDORFER, E., 1979. Pflanzensoziologische Exkursionsflora, Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.

Summary

THINOPYRUM OBTUSIFLORUM (DC.) BANFI, A NEW GRASS SPECIES FOR THE NETHERLANDS

On 2 July 2022, an unknown species of grass was found on a cemetery in Eygelshoven (Limburg, The Netherlands). Before the cemetery was created, the site had been in use as a lignite pit. The seeds of *Thinopyrum obtusiflorum* could have been transported there with the sand that was used to fill up the pit.